

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Dotațiunea clerului.

Una dintre datorințele de căpetenie a-le statului este a lucra pentru promovarea bunăstării materiale și dezvoltarea forțelor spirituale ale cetățenilor săi. Un principiu fundamental al științei politice îi impune acesta.

Unde complexul cetățenilor — societatea — este avută și înaintată, acolo însăși societatea face mult în această direcțiune și astfel sarcina statului se ușurează.

State cu națiuni culte și libere dovedesc cele afirmate.

Er cu cât cetățenii se află pe un grad de dezvoltare mai inferior, cu atât este societatea mai mult avisată la protectoratul, tutoratul și ajutorul statului.

Din această ajutorare împrumutată a rezultat și o reciprocitate de datorințe a statului către societate sau ce tăfeni și viceversa.

Considerând trecutul patriei noastre putem susține, că societatea a făcut foarte mult pentru promovarea statului. În special societățile religioase — bisericile — au pus baza cea mai sănătoasă dezvoltării culturale a cetățenilor. Căci în multe alte țări — din îngrijirea bisericilor față de prosperarea creștinilor lor. Ba adeseori aflăm prelați chiar și în fruntea oștirilor pentru apărarea patriei în contra armelor dușmane. La Mocăci d. e. au căzut 7 episcopi pe câmpul de onoare. Altădată vedem arhiepiscopii, respective bisericile, jertfînd din avutul lor milioane pentru trebuințele de război ale țării.

Cel mai înalt și valoros serviciu, ce l-au făcut și-l fac bisericile statului, constă fără îndoială în a desvolta pe baza principiilor etice ale sistemului religios sentimentele morale în toți fiii patriei, dând astfel poporului o creștere fără de care întreg organismul statului s'ar prăbuși, ca un edificiu ridicat pe temelie de năsip.

Cercat-au neamuri culte să respingă ajutorul bisericii și să ridice în locul Dumneșului o fecioră frumoasă prezentându-o mulțimii adunate între strigăte:

„Ni matter, ni dieu!”

Nici școlă, nici Dumneșu!

dar observând elătinarea edificiului s'au grăbit a repara grabnic partea slăbită.

Nu tocmai tare de mulți ani celebrul istoric și profesor dela universitatea din Berlin Treitschke propaga în față unui public ascultător imens, — suit până și pe ferești, ca să pōtă asculta, — învățăturile sale saturate din belșug cu vederi ateistice și dușmănoase bisericii.

Ele își ajung culmea în enunțarea faimōsă, dar immorală a lui Bismarck: „Forța primăză dreptul”.

Cu toate aceste același renumit învățat a trebuit să ajungă la convingerea, că fără base morale nu pōte exista un stat. Convingerilor sale le a dat expresiune în cuvintele: „Wir werden doch beten müssen”; și a dis aceste remarcabile cuvinte atunci, când forța armată a germaniei era la culmea dezvoltării sale.

Epigoni, er nu bărbați de stat au început a maimuțări și la noi asemenea porniri, căutând a slăbi nimbul bisericilor și a paralisa salutara lor activitate și influință; dar tendințele socialiste, comuniste și aprōpe anarhistice, cari — în butul declarațiunilor făcute de deputatul Semsey cu ocaziunea desbaterii din anul trecut asupra bugetului: „că în Ungaria nu există socialismul și alte asemenea curente” — totuși cu oiuțelă necredibilă i-au dimensiuni tot mai estinse, le va deschide nu preste mult, ba au chiar început deja a le deschide ochii, încât — voină a susține interesul țării — vor trebui să deie bisericilor, ceea ce spre binele obștesc este a lor.

Din aceste considerante om cu minte nu va putea nega salutarul și neprețuibilul serviciu, ce bisericile îl fac statului și fără de ajutorul cărora existența lui devine problematică.

În urmarea acestora organele statului sunt datorate nu numai a împedece nobila activitate a bisericilor, ci a îngriji de subsistența servitorilor ei, a preoților, ca aceștia — liberi de gândurile subsistenței — să se pōtă dedica exclusiv înaltei lor misiuni și chemări, de a deștepta și întări sentimentele morale ale cetățenilor, a mișca și susține moralul public, tăria și garanția cea mai sigură a statului, precum și a ori-cărei societăți.

Din cultivarea acestor factori rezultă ca o urmare naturală și alte virtuți cetățenești: iubirea ordinii, lealitatea către dinastie, iubirea pământului, în care te-ai născut și trăiești, iubirea patriei, respectul către legi etc.

Preoțimea bisericii noastre române s'a achitat totdeauna din belșug această datorință. Ba mai mult, nu credem să fie biserică, care în această privință se ne întracă. Ținuta poporului român este cea mai vorbitoare dovadă pentru aceasta.

Nici când poporul român n'a dat cătuși de puțină bănuială, că este infidel tronului și dinastiei. În cele mai critice timpuri tronul a aflat deschis peptul prăjit de sōre al românului și pregătit pentru primirea glonțului dușman. Statornicia credinței lui în pace și război este sēpată în medalii de recunoștință.

Nici când poporul român nu s'a arătat dușman patriei, mamei sale proprii, deși aceea a fost și este pentru el mai mult, ca mașteră. Cu dușmanii țării nici când n'a cochetat, er să i învite chiar să ocupe țera și să le deie spre acest scop „ajutorul său cu atât mai puțin. Sē spus Turcii, dacă românii le-au așternut când-va calea cu flori spre a-și înfige semiluna pentru veacuri în sufletul țării, capitala de acum a Ungariei. Din contră, când popōre și țeri străine i-au deschis brațele ospitale și i-au oferit pāne mai albă, ca în patria sa, românul a preferit pānea nēgră de acasă, esprimându-și dragostea de moșie în cuvintele:

„Fie pānea cât de rea,

„Tot mai binēn țera mea”.

Emigrările în țeri străine și mai ales în America — sunt pentru romāni aprōpe necunoscute.

Creșterea-i religioasă i'au ținut de parte și de agitațiunile socialiste; și vai de guvernul unguresc, când nici regimentele romāne nu vor putea fi folosite pentru înăbușirea socialismului de pe pusele Ungariei.

Cu toate acestea, care a fost răspata laudabililor conducători ai poporului român, a clerului nostru. Nu numai nu li s'a dat ajutoare materiale, ci dinpotrivă au fost discreditati, și chiar întemnițați; ba ađi acolo am ajuns, încât în opiniunea publică maghiară „oldh popa” este identic cu cel mai ordinar om de pe lume, cu cel mai miserabil trădător de patrie, vrednic numai a fi insultat, scuipat, și aruncat cu ouă clocite.

Vestea, că guvernul intenționează a îmbunătăți starea materială a clerului, ar trebui deci să însemneze o îndreptare spre bine a lucrurilor și să umplă de bucurie pe toți fiii corect cugetători ai patriei, cu toate aceste bucurie n'a deșteptat proiectul de lege despre întregirea venitelor preoțesci în inima clerului nostru, fiind-că îmbunătățirea nu-i făcută cu gând curat și ne vine dela aceea, cărora așa de bine se potrivește disa strămoșescă: „Timeo Danaos, et dona ferentes”, ca și atila de pe ei.

Cetind exposeul, cu care ministrul țiini laudabile călăuzesc guvernul în calea sa, adecă de a executa dispozițiunile articolului de lege XX din 1848, care în §. 3 normedă „ca trebuințele bisericesci și școlare a a fiecărei confesiuni recepte să se acopere din visteria statului”, și de ași achita promisiunile repetite în această privință și atinse și în mesagiul preainalt.

Așa d. e. ministrul accentuează, că statul din punct de vedere al existenței sale nu privește de indiferețe „sco-purile acelea, spre a căror realizare „se niseasc societățile religioare existente pe teritoriul lui prin instituțiunile lor, ci de atari, cari și în privința dezvoltării existenței statului au însemnătate și valōre mare. Statul, ce e drept, „urmărește cu mijlocele sale externe alte „scopuri osebite de ale societăților religioare, dar temelul și conținutul „etic pentru scopurile sale îl scōte din „activitatea societăților religioare existente pe teritoriul lui. Din acest fapt istoric urmēdă dela sine, că statul procede în interesul său bine priceput, „promovează realizarea mai ușoră a scopurilor sale, când se silește a promova cu toate mijlocele posibile activitatea rodnică a societăților religioare conerescute istoricesc cu societatea statului. Cu ocaziunea desbaterii „asupra legii despre liberul exercițiu „al religiunii am signalizat, dīce ministrul, că susținem poziția de drept „public a bisericilor istorice, nu voim „sē curmăm dezvoltarea istorică a celorlora, ci dinpotrivă vrem, ca să se desvōlte mai departe și încă în astfel „de direcțiune, ca, avēnd în vedere „principiul separării sferelor de activitate obiectivă, statul cu bisericile istorice, cu confesiunile legalmint recepte împreună și ajutându-se împrumutat să lucreze cât se pōte mai „cu succes pentru înaintarea culturii „materiale și spirituale a cetățenilor”.

Eră la alt loc: „Guvernul prin înființarea întregirii de venit în formă de instituțiune nici decāt nu dorește a atinge sfera de drept autonom a confesiunilor, din care causă proiectul present nici o astfel de dispozițiune nu cuprinde care ar asigura guvernului statului influință, ce ar trece preste sfera dreptului de supremă supraveghiere”.

Dar toate aceste frumos sunătoare cuvinte ne reamintesc povestea lupului în piele de oie; ele nu-s decāt picuri de miere pentru de a amăgi clerul să se prindă în rociul întins de guvern. Anumite dispozițiuni din paragrafi proiectului presentat indică cele afirmate, că adecă ministrul nu a atras tocmai cele mai consecvente dispozițiuni din principiile arătate mai sus, ceea-ce vom dovedi cu altă ocaziune.

Din România.

Monumentul lui Ioan Brătianu.

Cetim în „Drapelul: Duminecă (1. Febr.) s'a întrunit comitetul pentru ridicarea unui monument nemuritorului Ioan Brătianu.

Nu s'a luat însă aici o decisiune definitivă.

S'au esmis mai multe păreri și într'o ședință viitoare se speră, că se va stabili definitiv locul unde se va înălța monumentul,

Ni se spune că au propus două pēte nimerite pentru înălțarea monumentului: oquarul Sărindar sau o piață de pe noul bulevard al Colței.

S'a mai propus și piața Primăriei, dar pe această piață se proiectează ridicarea unui monument lui C. A. Rosetti, care a fost și primar al capitalei.

Reforma învățămētului în România

(Proiectul de lege)

Proiectul se ocupă de școlile secundare propriu dīse, de gimnasii, licee și școlē secundare de fete și de universități. Art. 2 specifică, că învățămētul secundar și superior este gratuit pentru fiii de romāni, ceea ce altcum nu este decāt o dispozițiune cuprinsă în art. 23 din Constituțiune. Cāt pentru fii de streini, ei sunt admiși în școlē în localurile, ce rămān libere după îndestularea fiilor de de pământeni.

Învățămētul secundar al băieților se dă în licee și în gimnasii, cari nu sunt alta decāt cele patru clase inferioare ale liceelor. Școlēle secundare vor avē opt clase nu șapte ca până acum Programa primelor patru clase (gimnasiale) va cuprinde un ciclu complet de cunoscințe, cari vor fi aceleași pentru toți elevii. Dela clasa a V. în sus, obiectele de studiu se împart în trei grupări mai mari, ce elevii și le pot lua de specialitate după înclīnările ce le manifestă. Materia de instrucțiune se împarte deci în trei secțiuni: 1. secțiunea literară seu classică, în care se dă o mare dezvoltare studiului limbei latine și eline, ca basă a studiului anticității clasice. 2. secțiunea științelor matematice, în care studiul limbei latine și eline se înlocuște cu acela al matematicilor, științelor fizice, geografiei. Secțiunea științelor fizico-naturale, împrumutā limba latina dela cea dintāiu, științele fizice și geografia dela a doua. Obiectele comune pentru toți școlarii, afară de aceste specialități vor fi: limbile română, franceză și germană; notițiuni de fi-

losofie, de drept usual și instrucțiune civilă; musica și gimnastica. În cursul gimnasialescu cursul inferior de liceu, limbile clasice nu se propun de loc.

Școlile secundare de fete sunt de gradul I și al II-lea. Durata studiilor în școlile secundare de fete de gradul I. va fi de cinci ani. Obiectele de studiu: religiunea, limbile română, franceză, germană, geografia, istoria, aritmetica și geometria, comptabilitatea, elemente de cosmografie, științele naturale, fizice și chimice, noțiuni de pedagogie, de medicină și farmacie domestică, mai ales în vederea creșterii și îngrijirii copiilor, economia de casă, lucrul de mână, caligrafia, desenul, musica și gimnastica. În școlile secundare de fete de gradul al II-lea se dezvoltă și completează studiile din școle de gradul I, adăugându-se încă noțiuni de psihologie și logică și una din limbile italiană sau engleză. Durata studiilor din școlile secundare de fete de gradul I. va fi de 4 ani și în ele se va primi prin concurs absolvențele primelor 4 cl. de gradul I.

Școlile secundare stau sub conducerea câte a unui director (cele de fete sub o directoare). Directorii și directoarele se numesc și revocă prin decret regal. Fiecare clasă are un profesor diriginte. Profesorii dirigenți formă sub presidența directorului, consiliul școlar. Pentru ca cineva să poată fi numit profesor la un gimnaziu, trebuie să fie român major, se fi satisfăcut legea recrutării, să posedă o diplomă de licențiat sau doctor în literă sau științe, să fie urmat un curs de pedagogie la o universitate, — și se fi trecut cu succes un examen de capacitate înaintea unei comisii formate de miniștri din profesori universitari. Așa numitele cursuri, continuatele examene de concurs, proiectul nou nu le mai admite. Lăfa fixă a profesorilor va fi 120 lei pe lună pentru fiecare 4 ore. Astfel salariul pentru obligatele 12 ore este 360 lei pe lună și pentru maximele 24 ore o leafă de 720 lei pe lună. La acest salariu se mai adaugă o gradațiune 15 lei la sută după cinci ani, 30 la sută înseamnă numai pentru 10 ore pe săptămână.

Școlile normale de învățători și învățătoare, de institutori și institutore sunt organizate prin legea învățământului primar din 1896, — noul proiect însă le asimilează în ceea ce privește drepturile și datoriile corpului didactic cu liceele și gimnaziile. Aspiranții la catedră de școală normală ar să fie întrebați la examenul de capacitate și din pedagogie. Pe lângă școlile normale sunt așa numitele școle de aplicațiune, cu învățători sau institutori normaliști, salariați cu 150 lei lunar, având se locuiesc la școală și se rămână necăsătoriti.

Instructorii de lucru manual, musică, gimnastică, desen și caligrafie se numesc măestri. Ei au 70 lei de 4 ore la săptămână.

Universitățile române sunt două: Una în București și alta în Iași. Universitatea din București va cuprinde: facultatea de teologie ortodoxă; facultatea de drept, (cuprinde studiul științelor juridice și de stat), facultatea de medicină (cuprinde studiul științelor medicale și celor ajutătoare) facultatea de literă și filosofie (studiile literare, filologice, filosofice și istorice), facultatea de științe (științele matematice, fizico-chimice și naturale). Universitatea din Iași are aceleași facultăți, însă fără facultatea de teologie ortodoxă, căci cea din București va fi centrală, pentru întreg regatul. Studiile universitare se vor face prin cursuri, conferințe și lucrări practice în seminare, în institute și în laboratorii. Cu învoirea senatului universitar se pot ține cursuri literare și de câtră persoane, cari nu aparțin corpului didactic.

La facultatea de teologie se pot înscrie absolvenții cu diplomă ai seminariilor.

Studentii, cari în curs de doi ani consecutivi nu vor fi trecut examenele convenite, vor fi șterși din matricola facultății. Anul școlar se începe la 1 Octombrie și se termină la 30 Iunie. În acest timp se cuprind și sesiunile de examen. Fiecare universitate va elibera două feluri de diplome: diploma de licență și diploma de doctorat. Facultatea de medicină va elibera numai cea de doctorat. Numărul anilor de studiu în o specialitate nu va putea fi mai mic de trei pentru licență și de cinci pentru doctorat.

Acosta ar fi cointesenta proiectului de lege, menită a reforma atât de radical învățământul mediu și superior în România. Proiectul a fost prezentat camerei prin referentul Dimitrescu—Iași, care a motivat lung și temeinic necesitatea acestei salutare legi. Fie ca României să-i aducă rōdele așteptate!

Decis necorect.

„Tribuna Poporului“ Nr. 26, drept „avis“ la adresa băncilor noastre, pută toate institutele de bani din raionul său:

13241/1897 kb.

În meritul publicării bilanțului anual al societăților pe acții și a raportului comitetului de supraveghiere referitor

DECIS

Direcțiunea se avertiscă prin acosta, să nu întrelească a da publicității, conform § lui 198 al legii comerciale pe calea și în felul stăvilit prin statute pentru publicațiuni, bilanțul anual supracensurat din partea comitetului de supraveghiere dinpreună cu raportul comitetului de supraveghiere menit a fi subșternut adunării generale.

Din ședința tribunalului regesc din Arad, ținută la 24 Decembrie 1897.

(L. S)

Bozoky, m. p.,
notar.

Nu cunosc incidentul, care ar fi dat ansă tribunalului din Arad ca să publice decisiul de sus. Ca iurist și ca director de bancă afirm însă, că interpretă greșit §-l 198 al legii comerciale la care se provăcă.

Textul autentic maghiar al §-lui 198 este următorul:

„Az igazgatóságnak kötelességében áll a társasági könyvek rendes vezetéséről gondoskodni, s a felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleget, a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt, a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg közzétenni“.

Românesce:

„Direcțiunea are datoria a se îngriji de purtarea regulată a cărților societății, și cu 8 zile înainte de adunarea generală a publică bilanțul anual examinat de comitetul de supraveghiere, dimpreună cu raportul ce este a se subșterne („terjesztendő“) adunării generale“.

Dacă legea ar contempla aci raportul comitetului de supraveghiere, care, în sensul § lui 195 al legii comerciale *insuși* are să se subșternă raportul la adunarea generală, ar da expresiune hotărâtă acestei dispozițiuni prin cuvintele: „a n a k a közgyűlés elé terjesztendő jelentésével együtt“ Românesce: „dimpreună cu raportul aceluia“ etc.

Legea nu pōte obliga pe direcțiune, să publice un raport străin, decât n'a dispus ca acel raport să i-se subșternă ei și încă într'un timp, ca să i-se facă posibilă observarea termenului de publicare va să dică, în cazul acesta cel puțin cu 10—12 zile înainte de adunarea generală.

Astfel de dispozițiuni nu sunt în legea comercială, din contră, precum am arătat mai sus. comitetul de supraveghiere numai la adunarea generală are să se subșternă raportul, ăr acest raport nu-l face atunci când în biroul institutului examinează bilanțul și-l prevede cu clausula de examinare, ci mai

Tōte comitetele de supraveghiere se adresează cătră adunarea generală — nu cătră direcțiune — ba la unele adunări generale chiar și raportul comitetului de supraveghiere îl cetesce un membru al aceluia.

Deci textul legii este clar pentru toți cei ce cunosc legea comercială, și în sensul aceluia direcțiunea, afară de bilanțul provădut cu clausula de examinare a comitetului de supraveghiere, are să se publice în modul provădut în statute, cel puțin cu 8 zile înainte de adunarea generală — raportul său cătră adunarea generală.

Astfel au urmat tōte băncile până în ziua de astăzi.

Dacă acosta praxă ar fi greșită, nu tribunalul din Arad, și nici o judecatorie de prima instanță este chemată să interpreteze legea și să introducă prin circular altă praxă, ci în anumite casuri numai Curia reg. are acest drept.

Deci, neesistând vr'o decisiune principală a Curiei, despre care eu n'am cunoscință, bine ar face băncile din Arad, dacă, folosindu-se de remediile legale, ar duce cauza până la acel for, care este competent să interpreteze textul obscur al legilor, ca nu prin o ingerență necompetentă a tribunalului să se introducă o praxă, care eventual să servescă de motiv pentru nimicirea concluzelor luate de adunările generale ale băncilor.

Nu voi să îndemn pe nimeni să desconsidere „decisiul“ tribunalului din Arad, până când acela nu va fi revocat sau nimicit, dau sfatul însă celor pe cari privește, ca să nu neglige nici publicarea raportului direcțiunii cătră adunarea generală, pentru că acosta li-o cere legea. Sibiu, 9/21 Febr. 1898.

Parteniu Cosma,
Directorul executiv al
„Albinei“.

Denunțantul din „Magyarország“.

Conform promisiunei noastre din numărul precedent, publicăm textul denunțării apărute în „Magyarország“ Nrul 49.

Atâtea măgării sunt țesute în acosta stirpătură de articol, încât vrând nevrând trebuie să presupunem, că denunțantul a cădut jertfă unui român malițios, care întrebă despre administrarea fundațiunei lui Gozdu, și vedând că are de lucru cu un denunțant miserabil, i-a dictat cele mai vândite prostii, numai ca să-l blameze.

Atât sunt de absurde stupiditățile înșirate în aceri articol, încât cu privire la cetitorii nostri nici n'ar merita să ne perdem timpul cu reflexiuni asupra lor. Considerând însă tendința infernală a denunțantului, și ținând cont de sistemul actual, de a denunța mereu tōte instituțiunile românesce, n'avem ce face, trebuie să ne ocupăm și de acest mai nou produs spiritual al unui păcătos miserabil, care nu știe să se asigure subștința prin muncă cinstită, ci numai prin denunțarea noastră cu ori-ce preț, deși însuși trebuie să fie convins, că tōte datele îi sunt false, că nimic nu știe din cele ce publică, și că prin minciunile sale seduce și pe cei-ce-l plătesc și pe cei cari îl cetesc.

FOIȚA.

La mormântul profesorului Dr. Ioan Bozocanu.

de
I. I. L.

(Înceiere).

Să-l vedem însă pe Dr. Bozocanu ca profesor, căci ca atare l'am cunoscut mai bine, și ca atare era fala și mândria noastră în fața străinilor.

Bărbat de o înaltă erudițiune, făcea parte din elita dascălilor români, a acelor dascăli desinteresati, cari n'aveau alt scop, decât crescerea tinerimei. Convins, că creșterea unei tinerimi se pōte face numai pe lângă sacrificii extraordinare, drept aceea, Bozocanu nu cruța nimica pentru ajun erea scopului. Lucra cu ardore și cu un zel excepțional. Și numai acela, care a avut fericirea de a asculta prelegerile sale, numai acela își va pute forma o iconă fidelă a rîvnii, cu care își împlinea chemarea, numai acela își va pute forma o iconă fidelă a vastelor sale cunoștințe. În astă privință Bozocanu era model de virtute și de credință, ceea-ce îl și făcea să se bucure de multă și distinsă considerațiune.

Intențiunea lui nu era să pregătască din elevi cine știe, ce omeni savanți, ci mai mult o legiune de luptători, care să fie folositoare intereselor și aspirațiunilor nămului nostru. Voia mai presus de tōte, să sădască în sufletele noastre spiritul de concordie.

„Toți pentru unul și unul pentru toți“ era baza, pe care își clădia el întrîga pedagogie. Idealul lui era ca fiecare din elevii lui să ia parte la alinarea durerilor nămului nostru, să se curme astfel plânsetele și suspinele, ce răsuna prin văile Carpaților, căci într'un mod de tot simplu, dar cu multă eleganță adese-ori dicea: „Ai noștri sunt Carpații!“ Caracterele tipurilor mari ni le dădea, ca normativă în a noastră viață, ăr faptele mărețe ale poporului francez, ca ele prin a căror imitare numai va pute propăși mai iute poporul nostru.

În acest mod a muncit el pe catedrele acestui institut timp de aproape un pătrar de véc. Neclintit a stat el pe lângă postul său, resistând cu vehemență furtunile și ispitele din afară.

Nu o să fiu eu acela, care să studiez pe Dr. Ión Bozocanu, căci multe s'ar recere, — studieze l cei erudiți și competenți, când timpul va sosi.

Și cu tōte aceste, acum aproape de fine nu pot trece fără să pun o singură întrebare, al cărui răspuns îl voi lăsa în sama altora:

Ce s'ar fi ales ore de Drul Bozocanu, dacă sub atâtea împrejurări, și pe alt teren și-ar fi încercat puterile?!

Acesta este tipul profesorului, care a escelat în tōte virtuți, ce încoronază pe un adevărat dascăl.

Cădut jertfă sacrificiilor sale, mōre aprōpe pe neașteptate în dimineața zilei de 16 Ianuarie anul 1897. Vestea morții sale s'a lătit ca fulgerul în întreg orașul. Senzația a fost mare nu numai între Români, ci și între Sași și Maghiari, cu atât mai vērtoș, cu cât eu două zile înainte petrecea relativ destul de bine ai zi, în Brașov.

Trei zile în urmă — într'o Sâmbătă, o frumoasă zi de ernală ne aflam pe drum cătră Vălecele, unde ne duceam, ca să mai vedem odată figura simpatice a scumpului nostru părinte sufletesc. Ajunși — îl aflăram în biserică de acolo, rece și fără suflare, întins pe catafalc. Profesori și elevi rēnd pe rēnd privirăm la fața încă neschimbată a nenorocitului profesor, în cătră vreme din ai noștri ochi amare lacrimi se furișau. — Poporul adunat aprōpe înconșciu, privia lung și cu jale la dureroasă situația celor nou veniți.

Suspinele adēnci ale unei bătrâne mame, al cărui izvor de lacrimi acum fi secase, țipetele lugubre ale unei surori desparate de tot, suspinele înăbușite, ce eșiau din pieptul

unui frate iubitor, dedeau o înfățișare stranie acestui jalnic act.

Preoții își începură rostul și — tânguiosul glas de clopot vestea trecerea Drului Ioan Bozocanu de pe astă lume, dincolo, peste pragul mormântului în împărăția cu eternă fericire. — Durere mare a căsunat mōrtea sa. Dar se ne mângăiem, căci în contra sorții cine se pōte salva rescula? Religiunea noastră și filosofia morală sunt consolătoare în ast-fel de dureri. Pōte, că chiar Provedința a voit să-l trecă la pace și la linișce, căci la noi durere și suferință i-a fost menit ca parte.

— Puținul acesta am avut a' scrie despre Dr. Bozocanu, al cărui elev am fost și a cărui amintire la grōpă o voi duce. —

Facă toți, căți știu despre el câte ceva, facă puținul de astă-zi, căci de lipsă vor fi faptele sale generațiunilor actuale și viitoare. Viitorimea pōte va ști mai bine să aprecieze meritele acestui bărbat luminat, pe care în deajuns cu greu îl va putea cunoșce cineva și pōte că tot viitorul să fie chemat a lua vëlul de pe taina cugetelor sale, ca să se pōtă ști, cine a fost el, — dar până atunci:

Analelele școlilor noastre vor consfinți câteva pagini de laudă, câteva pagini de ardore la adresa profesorului atât de distins și de devotat; corpul profesoral îi va însemna numele cu lit-re de aur în rēndul celor decedați; poporul nostru va plānge pe paginile

Ca să fie mai plausibile minciunile lui, se dămite și la detalii, citându-se cifre, nume și chiar numărul ușii dela locuința societății „Petru Maior“.

Entă textul ticăloșiei:

O fundațiune pentru scopuri de naționalitate.

Am primit următoarele rânduri:

Este în Ungaria o fundațiune de mai multe milioane, care în parte se întrebuințează pentru scopurile de agitație ale naționalității românești. Acesta e fundațiunea de peste 4,000,000 florini ¹⁾ a lui Gozdu Elek ²⁾ Gozdu Elek a fost procuror suprem în Budapesta, mai târziu a ajuns secretariu de stat. După moarte și-a destinat colosala avere pentru ajutorarea studenților universitari români, și spre scopul acesta și-a împărțit banii în fundațiuni de studii. O parte din suma acesta uriașă o administrează casa de păstrare „Albina“ din Sibiu, o altă parte episcopii gr. or. români, restul Moșonyeștii. ³⁾ Boguievici și avocatul Cimponeriu asemnăză stipendiile și încuviințează ajutoare și lor trebuie să se înmăneze și rugărilor. ⁴⁾

Fiecare student universitar român primește la an 100-100 fl. ajutor, avut și sărac deopotrivă. ⁵⁾ E destul, decă se legitimizează cu indexul și este membru la Petru Maior. ⁶⁾

Cea mai mare parte a studenților universitari români din Budapesta sunt tineri din părinți cu avere, cari nu au nevoie nici

de ajutorare nici de stipendiu, cu toate aceste însă fără excepție trag renta acesta anuală, pentru că acesta e interesul ligei. ⁷⁾ Și e interesul ei, pentru că studenții universitari la poruncă moie înaltă adună sumele aceste și le întrebuințează pentru scopurile agitației. ⁸⁾

Din banii acestia s'a adunat și pentru statua lui Iancu, ⁹⁾ pe care voiau românii să o ridice la Abrud, guvernul însă nu le-a dat voie și a oprit și colecta.

Cu toate aceste colecta în Ungaria încă și azi se continuă, și până acum deja s'au adunat 19166 lei (franc) și 34 bani (centimes), cari sunt depuși la banca națională română în București.

Îndată-ce s'a interzis colecta, cassa de păstrare din Sibiu „Albina“, care până atunci administra sumele incuse, presimțind bănuiala autorităților, a trimis banii prin secretarul Diakonovics la București, unde vice-directorul Corp Antal și secretarul Stefanescu au chitat primirea. ¹⁰⁾

Din fondul Gozdu ce ajung banii în abundență, pentru că nu numai stipendiile ordinare se împlinesc, ci la recomandăția redacției „Tribunei“ se împărțesc și de ajutoare de 200-300 fl. acei studenți universitari români, cari și au dobândit merite speciale în desfășurarea agitației. ¹¹⁾

Îndată-ce au primit banii asemnați din fondul Gozdu, studenții universitari români țin adunare și hotărăse, a căta parte a sumei să o jertfescă chestiei române, adevă cu cât se sporăscă fondul de atac, pe care ei îl administrează.

În favorul fondului statuii lui Iancu au adunat următorii și au jertfit sumele de ajutor asemnate din fondul Gozdu: Muntyan Florian (presidentul repozat al lui Petru-Maior), Bombariu, Moisa, Popescu, Muntyan, Cosmuta, Oltefian, Bogovicin, Doliona, Petru Cubia, Popovics, Emil Zászlo, Branciu, Pap Kornel, Vlad, Goice, Supu, studenți universitari români în Budapesta. După terminarea colectei, studentul universitar Vlad Aurel a călătorit la Sibiu și acolo a mers la redacția „Tribunei“, unde s'au luat măsuri pentru depunerea banilor. ¹²⁾

Tot din banii adunați din averea fondului Gozdu s'a imprimat și cartea cu cuprins agitației intitulată „Pământul-oi a nost“, a unui student universitar de origine din Moldova cu numele Trif, și din miile de exemplare litografate 400 s'au trimes și în Moldova și Bessarabia, pe postă. ¹³⁾

Punerea pe postă a acestor exemplare au s'evârșit-o Oproia Stefla, ¹⁴⁾ Pintea Georgie și Trifu în cafeneaua Micsek și mai târziu în localul societății Petru-Maior din Molnárutca nr. 20, etagiul II, ușa 15.

Trifu e o figură binecunoscută autorităților. Din încredințarea lui Urechia deja de mai multe-ori a cutrierat Europa și în foile străine mai mulți articoli au apărut deja din peana lui.

⁷⁾ Denunciare intimă. Red.

⁸⁾ Din contră, stipendiul lui Gozdu chiar în rezoluțiunea prin care se înscinuțează despre stipendiul votat se admoniează, ca în interesul lor și al fundațiunii să se ferească de demonstrațiuni politice. Red.

⁹⁾ O hi!

¹⁰⁾ Se întrebe atotștiutorul denunțant pe judele de instrucțiune Gödri, despre care s'a publicat și în acest diar că a investigat la „Albina“, cine a depus și cine a ridicat banii colectati pentru fondul pentru statua lui Iancu?

A audit el însă că banca națională din București a dat lui Albini o cuitanță despre suma de 19166 Lei 34 bani, publicată în „Tribuna Poporului“, și măgariul crede că „Albini“ și „Albina“ sunt nume identice. Red.

¹¹⁾ Sciind ticălosul, că „Tribuna“ este organul cel mai persecutat din partea puterii, și considerat de inimie neîmpăcat al statului maghiar, cu intenție infernală prezintă fundațiunea lui Gozdu ca pe o instituțiune pusă în serviciul agitațiilor, la dispoziția „Tribunei“. Infam! Red.

¹²⁾ Tot nume și fapte necunoscute pe aici. Minciuni tendențioase. Red.

¹³⁾ Nu cunostem nici cartea nici omul, nici nu credem să existe. Un tiner cu numele Trif scim că a fost ractor la „Dreptatea“ dar acela n'a fost din Moldova nici n'a cutreerat Europa. Red.

¹⁴⁾ Oprea Stefla este practicant la comitat în Sibiu, și n'are timp să petreacă prin cafeneaua Micsek din Budapesta. Red.

Noutăți.

Proiectul de lege despre maghiarizarea localităților a fost sancționat de Maj. Sa și publicat în monitoriul oficial din Budapesta.

Transilvăneni — la Dobrogea.

Diarul „Drapelul“ din București e informat, că un număr de peste două sute de familii de țărani din Transilvania au făcut o petiție către M. S. Regele Carol al României prin care cer să li se dea pământ în Dobrogea.

M. S. a trimis petiția ministrului de domenii spre a face un referat în această privință.

Avis. Domni membri ai clubului municipal român din comitatul Sibiiului sunt învitați prin acesta la o conferență pe Vineri în 25 Februarie n. 1898, la 5 ore p. m. în localul casei române din Sibiu.

Conferența va delibera asupra obiectelor cuprinse în programa congregațiunii extraordinare a comitatului Sibiiu, care este convocată pe a 28 Februarie n. 1898.

Biroul clubului municipal român din comitatul Sibiiului.

Sibiiu, în 22 Februarie n. 1898.

Ioan de Preda m. p.,

președinte.

Dr. N. Vecerdea m. p.

secretar.

Protopresbiter non. Consistoriul arhidiecezan a denumit protopresbiter al tractului Devei, vacant de 7 ani, pe dl Georgiu Roman, paroch în Sân-Nicolaul-mic, diecesa Aradului.

Din Cluj, ni se scrie, că dl Aurel Ciortea, absolvent de filosofie și profesor prov. la școlile noastre reale și comerciale din Brașov, a depus în 5/17 l. c. la universitatea din Cluj cu bun succes examenul de specialitate din științele matematice și fizice.

Despre starea școlilor române din Macedonia, ziarul bucureștean „Drapelul“ scrie:

Ni se aduce o scire destul de gravă și anume, că ministerul instrucției n'a mai trimis nici o sumă, de cinci luni încôce pentru plata profesorilor dela școlile din Macedonia. Pricina ar fi, ni se spune, reuă alcătuire a statelor de plată, în care inspectorul a trecut și morți și vii, și absenți și prezenți.

Noi am relevat deja aceste neregule și acum de curând am publicat și publicăm încă un memoriu al mai multor profesori macedoneni, prin care se analizează cu de amănuntul starea în chestie și se dovedește că ele sunt întocmite cu rea credință, cu greșeli, care dacă sunt voite, prezintă o excepțională gravitate.

Din informațiunile pe care le avem, ar rezulta că și d. ministru de instrucție ar suspecta starea inspectorului Apostol Mărgărit și de aceea n'a mai trimes banii pentru plata profesorilor.

Nu înț-ilegem însă cum se poate lovi într-o instituție pentru că un funcționar al ei se arată abusiv.

Școlile românești din Macedonia sunt deja reduse la ultima epresie posibilă, reduse ca număr și foarte slab frecventate de elevi.

În împrejurările actuale acesta este o adevărată nenorocire, o leziune gravă a intereselor românismului în peninsula balcanică. Dacă și aceste șoli sunt pe cale de peire — căci neplata de cinci luni a lefurilor profesorilor într-acolo le va duce — atunci putem să ne luăm rămas bun dela ori ce speranță în Macedonia.

Gratulare pentru o distincție Primim următoarele: Cu ocaziunea sfințelor sărbători ale nașterii Dlui din acest an, Venerabilul Consistoriu din Caransebeș a aflat de bine a distinge pe mult meritul nostru paroch Domnul David Terfalógă pentru meritele sale esemplare cu purtarea de brâu roșu; din care incident un număr foarte frumos din mirenii sei credincioși, fiind adunați la sânta biserică, l'au însoțit cu toții până la localitatea sântiei sale salutându-l și exprimându-i bucuria lor nemărginită care o simțese și mai vîrtos vedînd întru cât e de

îngrijit și Venerabilul Consistor, pentru purtarea esemplară a cinstului său cler. Gratulăm deci și pe această cale meritele părintelui Terfaloga. Cu deosebită stimă: Comitetul reuniunii de lectură română. Reșițamontană la 7 Februarie 1898.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrîntă de durere anunță tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților trecerea la cele eterne a prea iubitei lor soție, mamă, fică și cumnată. *Carolina Lupu născută Stavilă*, preotă gr-or. în Lueriu, care după un morb scurt și greu, împărțită cu sf taine ale muribunților ați la 4 ore p. m. s'a finit cursul vieții în anul al 28 lea al etății și al 8 lea a prea fericitei căsătorii. Rămășițele pămîntesci ale scumpei defuncte s'au aședat spre et-rnă odihnă Sămbătă, în 31 Ianuariu st. v. în cimiteriul bisericii gr-or. din Lueri.

Lueri, 28 Ianuariu 1898.

Demetriu Lupu. preot ca soț. Octavian Lupu, ca fiu. Iacob Stavilă, paroch ca tată. Ioan Pop Marisca Lupu măr. Pop, Leon Farcaș, Florea Farcaș n. Lupu, Filip Doborean, Agafia Doborean n. Lupu și Octavian Lupu cumnați și cumnate.

Convocare. Subscriitorii acțiilor la întreprinderea comercială în înființare „Severineana“ societate comercială pe acții se învita prin acesta în virtutea §. 154. din legea comercială la adunarea generală constituantă, carea se va ținea în Caransebeș la 3 Martie 1898 st. n. la 10¹/₂ ore a. m. în sala comunității de avere. Obiectele: 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Constatarea capitalului social prin subscrieri și prin solviri. 3. Stabilirea statutelor societății. 4. Concluz referitoriu la constituirea societății. 5. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghere 6. Concluz relativ la responsabilitatea fondatorilor normată în §. 152 din legea comercială. În înțelesul §. 155 din legea comercială, fie-care acție subscrisă dă un vot. În înțelesul acelei legi, nici un acționar nu poate exercita mai mult de 10 voturi Acționarii pot participa la adunare sau în persoană, sau prin plenipotenți, spre care scop se alătură și plenipotența. Domnii acționari sunt rugați a sbscrie reversul alăturat și a l'înapoia fără amănare subscrișilor.

Caransebeș, din ședința fondatorilor ținută la 3 Faur 1898 st. n.

Andrei Ghidiu,

președinte.

Dr. Petru Ionescu,

secretariu.

Invitare la * Producțiunea teatrală ce so arangiază societatea română de diletanți „Progresul“ din Făgăraș, în favorul fondului său propriu, Sămbătă în 26 Februarie a. c. st. n. în sala hotelului „Lauritsch Inceputul la 7¹/₂ ore p. m. Prețul locurilor: Cerce și șirul I de scaune 1 fl. șirul 2, 3, 4: 80 cr. locul II. 90 cr. parter 50 cr și galerie 30 cr. de persoană; bilete se pot procura la institutul „Concordia“ și sara la casă. Făgăraș, 6 Februarie 1898. Pentru comitet; Dr. Ión Turcu președinte. Ión Dejenariu casariu. Ión Berescu secretariu. N. B. Oferte maritimose se primesc cu mulțămă și se vor cuita publice.

Programa.

1. Cărăbusul. Vodevil în 2 acte de C. Stamat-Ciurea. Personă: Ursachii, negustoriu în retragere Dl. C. Toma. Babuchin, negustoriu de ceaiu Dl. J. Muntean. Eugenia, fata lui Ursachii: Dsóra Irina Silaghii. Aneta camerista dsóra Elena Ghimbășan. Romarino francez Dl. Niculescu. Vrabie, contabilul lui Babuchin Dl. Niculescu. Publieov, general pensionat Dl. Dejenariu jun. II. Paradișul; Vodevil întrun act de V. Alecsandri Persone - Florica; Dsóra Julia Toflea. Florin Dl. T. Pacala. Colivescu, clopotariu Dl. C. Toma. După producțiune dans,

Posta redacțiunii.

D-lui G., paroch în P. Când omenii, cari trăiesc dela biserică, devin necredincioși intereselor noastre bisericesti și naționale, e lucru foarte trist; dar li va ajunge blăstăm un neam întreg.

D-lui I. S. paroch în St. G. Am fi foarte mulțămăți, decă toți preoții nostri ar judeca atât de corect, ca și d-ta. Resultatul ar fi nununai satisfăcător și splendid.

Cavaler de P. în B. Umorel ce l'au vârsat sulul strugurilor în lucrarea trimisă, ne-a înveselit și pe noi. O vom publica ca să se înveselă și alții. Pagubă numai, că multora le va lipsi adevărul isvor al veseliei... sucul.

istoriei sale pe servitorul pe cât de fidel pe atât de nenorocos; ér noi — noi ca uni pentru cari s'a jertfit mai mult — cu respect ne vom aminti și vom vorbi de el, îi vom venera și-i vom cinsti umbra, și în memoria noastră vom destina un loc pentru amintirea lui, și plătiți vom fi. —

Cetitoriule! De și se va întâmpla cumva vre-odată să treci pela stațiunile balneare din Vâlcele, nu mult după intrarea ta acolo vei vedé o biserică. E biserică unde și-am prezentat pe Dr. Bozocanu întins pe catafale. Nu merge mai departa, ci te oprește; în biserică nu intra, ci mai bine aruncă-ți ochii spre drépta, ca să vezi un mic delușcan, pe a cărui cöste în sus te urcă, rogu-te, căci ajuns în vârful un mic platou acoperit cu morminte și se va arăta înaintea ochilor. Caută... poți vr'un semn, poți vr'un răspuns, de vei întreba, îți vor arăta mormântul nenorocitului profesor.

Spre glia, plăcă-ți ochii, uităte bine și engetă adânc; ér la despărțire nu uita rogu-te, a depune pe „mormântul fără de noroc“ o lacrimă, de cumva ai cunoscut pe neposatul, de nu... o vorbă de compătimire, căci dacă nu mai mult, aceste le merită — Brașov, 16 Ianuarie 1898.

Nr. 27/898.

[32] 2-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de cl. II. Cristian din protopresbiteratul Branului se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegr. Român.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt 600 fl. 50, după-cum se poate vedea din specificarea comitetului parochial în ședința ținută la 30 Decembrie 1897.

Doritorii de a ocupa această parochie au a-și așterne rugărilor lor la subscrisul oficiu instruite conform legii în termenul sus indicat.

Oficiul prot. gr.-oriental al Branului.

In conțelegere cu comitetul parochial din Cristian.

Zernesci, 6 Ianuarie 1898.

Traian Mețianu,
prot.

Nr. 13/897

[33] 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parochiei de cl. a III-a Gelmar, în protopresbiteratul Orăștiei se publică a doua oară concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual sigur de 400 fl. 90 cr. în privința căroră se pot lua informațiuni mai deaproape dela comitetul parochial și oficiul protopresbiterat.

Concurenții au a-și așterne cererile concursuale, instruite conform normelor din vigore, până la termenul prefrit oficiului protopresbiterat subsemnat.

Orăștie, la 22 Ianuarie 1898.

Oficiul protopresbiterat al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial concernent

V. Domșa,
protopresbiter.

Nr. 110/898.

[29] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante Nucet se escrie concurs pentru a doua oară cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt 233 fl. 80 cr.

Petenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Sibiu, 21 Ianuarie, 1898.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 46/1898.

[30] 3-3

CONCURS.

Dela „Asociațiunea pentru literatura rumână și cultura poporului român“ e de conferit, începând cu anul școlar 1897—1898, un stipendiu de 20 fl. din fundațiunea „Băsoța“. La acest stipendiu pot concura acei tineri

gimnastici români, cari s'au născut în Munții-apuseni sau în fostul district al Năsăudului.

Cererile, provădute cu 1) atestat de botez, 2) testimoniu școlar de pe semestrul I. al anului școlar 1897—98 și 3) atestat de paupertate, se înainteză comitetului central în Sibiu (Strada Morii Nr. 8.) până la 1 Martie n. a. c.

Cererile întrate după termin nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura rumână și cultura poporului român“ ținută în Sibiu la 3 Februarie 1898.

Dr. Il. Pușcariu, m. p.
vice-președ.

Dr. Beu, m. p.
secret. II.

Nr. 52/1898.

[30] 1-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III-a Feleag cu filia Sidriaș se publică prin acesta concursul repetit conform Veneratului ordin consistorial din 1 Iuliu 1897 Nr. 4237 B. cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 429 fl.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua la oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiterat până la termenul susindicat, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică, spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Sighișoara, 30 Ianuarie 1898.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

În **Tipografia archidiececană** au apărut:

I. C. Panțu:

Curs complet

de

corespondență comercială

à fl. 1.60,

Procent,**Promil,****Interese**

și

Teoria**conturilor****curente**

à fl. —.40.

Se pot procura din

Librăria archidiececană, Sibiu.

„ZLĂGNEANA“,

institut de credit și economii, ca societate pe acțiuni în Zlagna (Zalatna)

și-a început activitatea la 7 19 Ianuarie 1898 și deocamdată face următoarele operațiuni:

a) primesce depuneri spre fructificare după cari solvesce 6% interese la an;

b) escompteză cambii cu cavenți;

c) acordă împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți și pe hipotecă.

Orele de biuro în fiecare zi sunt dela 9—12 a. m.

[20] 3-5

Direcțiunea.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

„ALBINA“,

institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 3783.

[31] 1-1

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se invită prin acesta în virtutea §. 20 al statutelor societății la

a XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu Luni în 28 Martiu 1898 st. n., înainte de amăzi la 10 ore în casa institutului (Strada Baier Nr. 1.)

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; bilanțul anului de gestiune 1897 și Raportul comitetului de supraveghiere.

2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.

3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.

4. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.

5. Alegerea a 3 membri în consiliul de direcțiune în sensul §-lui 36 din statute.

6. Alegerea unui membru al comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană, sau prin plenipotențai, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovețile de plenipotență, cel mult până Sâmbătă în 26 Martiu a. c. st. n. 6 ore p. m. la cassa centralei în Sibiu, sau la a filialei în Brașov.

Sibiu, 7 Februarie 1898.

Direcțiunea.**A XXV-a încheiere a conturilor cu 31 Decembre 1897.****Contul bilanțului.**

Activ.	fl. cr.	Pasiv.	fl. cr.
Cassa în număr	61090.86	Capital social:	
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	19135.40	6000 acțiuni à 100 fl.	600000.—
Cambii de bancă	3698790.92	Fondul de rezervă al acționarilor	100000.—
Împrumuturi hipotecare	2229520.71	Fondul de garanță al scris. fonciare	200000.—
Credite personale	659979.85	Fondul special de rezervă	51242.01
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	700790.65	Fondul de pensii al funcționarilor	118090.30
Credite de cont curent	380575.11	Depuneri spre fructificare	550255.28
Avansuri pe efecte publice	108561.—	Scrisuri fonciare cu 5% în	
Credite fixe	15413.95	circulaț.	fl. 11'00'00.—
Împrumuturi de produse	8786.62	Seris. fone. cu 5% în cor. în	
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	291253.23	circulaț.	fl. 1065000.— 2175000.—
Efecte publice	1085963.91	Scrisuri fonciare eșite la sorti în circulațiune	26100.—
Acții dela diverse bănci	81832.50	Cambii de bancă reescomptate	418811.75
Efectele fondului de garanță al scrisurilor fonciare	200824.25	Diverse conturi creditore	307970.30
Efectele fondului de pensii al funcționarilor institutului	6500.—	Dividende neridicate	1200.—
Mobilier	fl. 8829.18	Interese anticipate pro 1898	78466.23
după amortisare de	883.18	Profit net	124783.96
Diverse conturi debitoare	147259.87		
	9704224.83		9704224.83

Contul de Profituri și de Perderi.

Eșiri.	fl. cr.	Venituri.	fl. cr.
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructificare		dela cambii de bancă	fl. 229297.19
care	fl. 244466.51	„ împrumut. hipotecare	152739.38
pentru scrisuri fonciare	104509.96	„ credite personale	53644.72
pentru împrumut. luate pe efecte	2636.66	„ efecte publice	60229.07
	351663.13	„ credite cambiale cu acoperire hipotecară	45987.89
Spese:		„ credite de cont-curent	10885.97
Salarie	fl. 45121.84	„ avansuri pe efecte	5961.78
Bani de cuartir	5365.—	„ credite fixe și împrumuturi pe produse	2424.52
Imprimare, registre, porto, diverse	fl. 15956.69		561170.52
Marce de prezență	fl. 2475.—	Chiriă	13519.11
	68918.53	Provisiuni	15908.64
Contribuțiune:		Profit la monetă	273.98
directă	fl. 20170.80		
10% dare la interesele dela depuneri	fl. 24146.65		
	44617.45		
Amortisare din mobilier	883.18		
Profit net	124788.96		
	590871.25		590871.25

Sibiu, 31 Decembre 1897.

P. Lucuța m. p.,
membru al direcțiunei.

I. Papiu m. p.,
membru al direcțiunei.

Dr. N. Vecerde m. p.,
membru al direcțiunei.

Cosma m. p.,
director executiv.

Iosif Lissai m. p.,
comptabil-șef.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Sibiu, 18 Februarie 1898.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.
St. Stroia m. p.

Dr. Beu m. p.
Ioan Crețu m. p.

Editura și tipariul tipografiei archidiececane.